

РОЛЬ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В ОПТИМІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Сирцева С.В., канд. екон. наук, доцентка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0003-4824-3741>

Анотація. У роботі розглянуто роль облікової політики як інструменту організації бухгалтерського обліку сільськогосподарського підприємства, зокрема в частині обліку земельних ресурсів. Наведено структуру методичної та технічної складових політики обліку орендованих земель, зокрема: порядок визнання зобов'язань за орендою, інвентаризація, аналітичний облік, оцінка витрат на поліпшення земель. Запропоновано включення екологічного страхування земель як сучасного інструменту управління ризиками.

Ключові слова: бухгалтерський облік, облікова політика, земельні ресурси, сільське господарство, оренда землі, екологічне страхування.

У сучасних умовах господарювання сільськогосподарські підприємства функціонують у середовищі постійних змін економічного, правового та соціального характеру. Одним із ключових інструментів забезпечення адаптивності системи бухгалтерського обліку до зовнішніх та внутрішніх викликів є облікова політика, яка виконує функцію методичного фундаменту організації облікових процесів, у тому числі щодо земельних ресурсів.

Облікова політика має бути сформована таким чином, щоб забезпечити оптимальний вибір методів і процедур бухгалтерського обліку, які гарантують достовірність показників у фінансовій звітності. Крім того, належним чином сформована облікова політика сприяє підвищенню якості обліково-аналітичного забезпечення для ефективного функціонування підприємства. При цьому в процесі її формування важливо враховувати комплекс зовнішніх та внутрішніх факторів, обумовлених специфікою діяльності сільськогосподарських підприємств. Класифікація таких факторів за відповідними ознаками, відповідно до інформаційних потреб користувачів, дозволяє забезпечити системний підхід до організації облікового процесу [1].

Формування облікової політики є запорукою узгодженості всіх облікових процедур та відображення достовірної інформації про земельні ресурси. Земля у сільському господарстві виступає не лише об'єктом права власності або оренди, але й головним засобом виробництва, що бере безпосередню участь у створенні доданої вартості [2]. Крім того, земельні ресурси є об'єктом бухгалтерського обліку, тому окремі аспекти організації його обліку мають бути враховані та відображені у наказі про облікову політику підприємства.

Особливого значення набуває облік орендованих земельних ділянок. Саме облік прав користування земельними ресурсами потребує окремих підходів щодо визнання зобов'язань, обліку орендної плати та відображення витрат на

поліпшення орендованих територій [3]. Так, підтримуємо думку О.В. Чумака, земельна ділянка, передана в оренду, може бути застрахована на термін дії договору оренди за взаємною згодою сторін у порядку, встановленому законодавством. У зв'язку з цим в обліковій політиці доцільно передбачити положення, які регулюватимуть методичні аспекти страхування таких земель. У наукових колах останнім часом активно обговорюється впровадження екологічного страхування як альтернативного фінансового механізму для запобігання та ліквідації негативних наслідків природних і антропогенних явищ, а також для відновлення деградованих і пошкоджених земель [4]. Зазвичай підприємства не здійснюють облік випадків, пов'язаних із запобіганням шкоди земельним ресурсам, які є частиною екологічної системи. У зв'язку з цим виникає необхідність висвітлення в обліковій політиці питання щодо методики визначення сум, які у разі виникнення надзвичайної чи іншої події, що спричинить шкоду, будуть спрямовані на її відшкодування, а також порядку відображення таких сум у бухгалтерському обліку та звітності підприємства.

Запропоновані елементи облікової політики для сільськогосподарського підприємства в частині обліку земельних ресурсів представлено на рисунку 1.

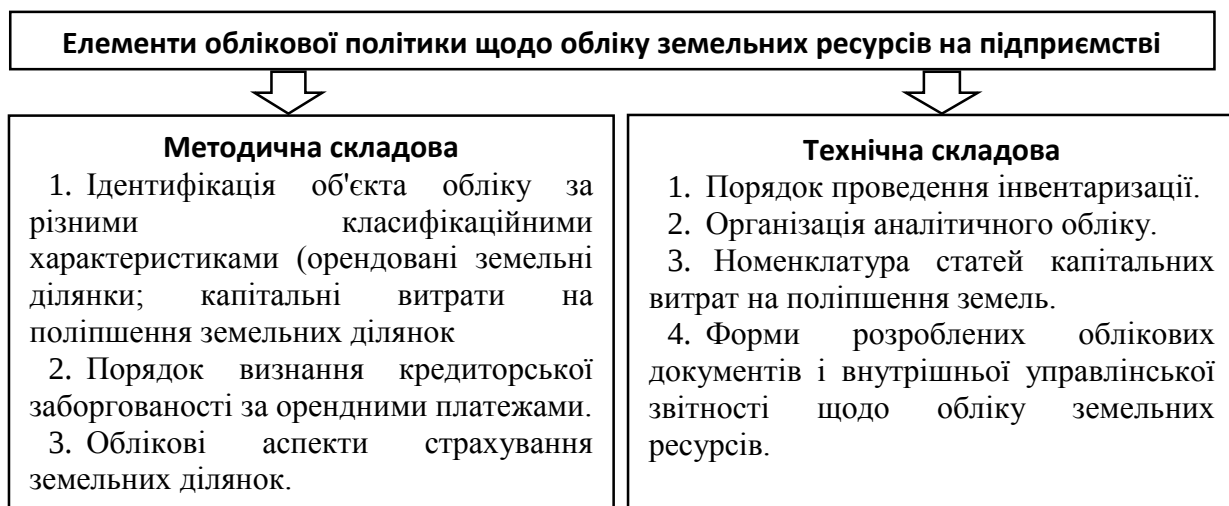


Рисунок 1 – Запропоновані елементи облікової політики щодо обліку земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах

Джерело: запропоновано автором

Отже, облікова політика є ключовим інструментом формування системи бухгалтерського обліку підприємства. Вона визначає єдині підходи до відображення майнового стану, зобов'язань і господарських операцій, що забезпечує достовірність і прозорість звітної інформації.

Список використаних джерел

1. Сирцева С.В., Ізвозиш Т.М. Фактори, що впливають на формування облікової політики сільськогосподарських підприємств. *Modern Economics*. 2020. № 24(2020). С. 177-182. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V24\(2020\)-28](https://doi.org/10.31521/modecon.V24(2020)-28).
2. Остапчук Т. Теоретичні та прикладні аспекти обліку у сфері землекористування. *Вісник Економіки*. 2017. №1. С.154-164.

3. Нечипорук Н.В. Бухгалтерський облік оренди та прав користування земельними ділянками. *Сталий розвиток економіки*. 2018. №2(39). С.159-165.
4. Чумак О.В. Узгодження елементів облікової політики щодо земельних ресурсів. *Економічний простір*. 2018. №134. С.205-214.

Abstract. The paper examines the role of accounting policy as a tool for organizing the accounting system of an agricultural enterprise, particularly in terms of land resource accounting. The structure of the methodological and technical components of the accounting policy for leased land is presented, including the recognition of lease liabilities, inventory procedures, analytical accounting, and the assessment of land improvement costs. The inclusion of environmental insurance for land is proposed as a modern tool for risk management.

Keywords: accounting, accounting policy, land resources, agriculture, land lease, environmental insurance.

УДК 336.02:339.9

DOI 10.31521/978-617-7149-86-5-96

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Сіренко Н.М., д-р екон. наук, професорка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0003-1660-1073>

Мікуляк К.А., асистентка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0001-8317-0360>

Анотація. Розглянуто стратегічні пріоритети трансформації фінансової системи України в умовах міжнародної інтеграції, зроблено акцент на гармонізації фінансового регулювання з міжнародними стандартами, цифровізації фінансових послуг, розвитку інституційної спроможності, зміцненні фінансової стійкості та поглибленні міжнародної фінансової співпраці.

Ключові слова: інтеграція; регулювання; фінанси; фінансова система; цифровізація.

У сучасних умовах глобалізації та активної міжнародної інтеграції фінансова система держави повинна трансформуватися відповідно до вимог світових ринків, забезпечуючи макроекономічну стабільність, доступ до міжнародного капіталу та відповідність глобальним стандартам фінансового управління. Особливої актуальності набуває необхідність модернізації національного фінансового сектору з урахуванням викликів цифровізації, зростаючої конкуренції на глобальних ринках та потреби у підвищенні інвестиційної привабливості. Посилення інтеграційних процесів потребує від національної фінансової політики нових підходів до формування ефективних механізмів управління, що відповідають міжнародним стандартам і практикам. Зокрема, йдеться про забезпечення фінансової стабільності, відкритість ринків капіталу, довіру до інституцій та гнучкість у реагуванні на зовнішні виклики. Ці